

NIEUWSBRIEF NIJSBRIEF

Foar de freonen fan de Greidhoekekatedraal

Nûmer 2, november 2020

STICHTING GREIDHOEKEKATEDRAAL
WAAKSENSEWEI 2
8823 SX LOLLUM
BANKREKKEN: NL17RABO 0139 101144 (ANBI)

KONTAKT: LIUWE H. WESTRA, SKRIUWER
EAMEL: GREIDHOEKEKATEDRAAL@HOTMAIL.COM
TILLEFOAN: 06-30837586
WEBSITE: WWW.KRUSPUNT.FRL

Beste lezer,

Graag bieden we u hierbij het tweede nummer van onze Nieuwsbrief aan om u bij te praten.

Allereerst: hoe ver zijn we? We zijn ontzettend trots dat mensen samen maar liefst 350 vrijwilligersuren hebben bijgedragen. Dat is echt ontzettend belangrijk! Het verdere verval van het gebouw kunnen we zo op een aantal punten voorkomen. Bovendien is dat omgerekend een bijdrage van € 8000. Aan donaties is € 7000 toegezegd en/of overgemaakt. We zijn daar ongelofelijk blij mee, en willen alle gulle gevers en spontane vrijwilligers heel hartelijk bedanken!

Een belangrijke ontwikkeling is ook, dat we besloten hebben het project op te delen in vier fasen. In één keer een bedrag van € 1.000.000 is te ambitieus. Opsplitsen is ook prima mogelijk. Als we eerst *Wenten 5 en 6* (in het voormalige lokaal) realiseren, hebben we inkomsten. Met de verhuur van *Foarhûf* en *Binnenhûf* erbij hebben we genoeg inkomsten om aan onze verplichtingen te voldoen. We kunnen dan ook nog de achtergevel conserveren. Ook wordt het dan gemakkelijker om bij derden aan te kloppen voor subsidie. Al die dingen samen geven tijd en ruimte om de volgende fase voor te bereiden.

Deze eerste fase wordt op dit moment uitgewerkt in een tekening met toelichting voor een aparte brochure. Die brochure is straks ook weer te downloaden op de website www.kruspunt.frl. Verder hebben we – onder voorbehoud – een serie open dagen gepland voor de week van 31 oktober tot en met 8 november, die we 'Oogstweek' / 'Hjerstweek' hebben gedoopt. Hierover leest u verderop meer.

Ten slotte: u kunt zich (digitaal) op deze Nieuwsbrief abonneren door ons een mailtje te sturen (zie boven). Ook als u deze Nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen, kunt u dat op die manier aangeven. ❖

Hjirby biede wy jimme it twadde nûmer oan fan ús Nijsbrief om jim by te praten.

Alderearst: hoe fier binne wy no? Wy binne o sa grutsk dat minsken meiinoar mar leafst 350 vrijwilligersoeren ynset hawwe. Dat is werklik wier ferskuorrende wichtich! It fierdere ferval fan it gebou kinne wy sa op in tal punten opkeare. Boppedat is dat omrekkene in bydrage fan € 8000. Oan jeften is € 7000 tasein en/of oermakke. Dêr binne wy oeribele bliid mei, en wy wolle alle rynske stipers en spontane vrijwilligers tige fan herten betankje!

In wichtige ûntjouwing is ek, dat wy besletten hawwe om it projekt op te knippen yn fazen. Yn ien kear in bedrach fan € 1.000.000 giet te stûf. Opsplitse kin ek maklik. As wy earst *Wenten 5 en 6* réalisearje (yn it eardere lokaal), hawwe wy ynkomsten. Mei de ferhier fan *Foarhûf* en *Binnenhûf* barre wy genôch om oan ús ferplichtings te foldwaan. Wy kinne dan ek noch de eftergevel behâlde. Boppedat is it dan in stik makliker om by oaren om subsydje te kommen. Al dy dingen meiinoar jouwe tiid en romte om de folgjende faze ta te rieden.

Dy earste faze wurdt op dit stuit útwurke yn in tekening mei taljochting en begrutting foar in aparte brosjure. Dy brosjure is aansen ek wer op te heljen op 'e webside www.kruspunt.frl.

Fierder hawwe wy – ûnder foarbehâld – in rige iepen dagen plend foar de wike fan 31 oktober oant en mei 8 novimber, dy't wy 'Oogstweek' / 'Hjerstweek' doopt hawwe. Dêr lêze jim fierderop ek mear oer.

Ta beslút: men kin jin (digitaal) op dit Nijsbrief abonnearje troch ús in eameltsje te stjoeren (sjoch hjirboppe). Ek dy't it Nijsbrief net mear krije wol, kin dat op dy manier trochjaan. ❖

Oogstweek / Hjerstwike (gepland onder voorbehoud)

Van zaterdag 31 oktober tot en met 8 november is de Greidhoekekatedraal de hele week open voor iedereen. Mensen kunnen in die week individueel of in groepen van twee of drie langkomen. Er geldt eenrichtingsverkeer en een anderhalvemeter-regime, en er is continue ventilatie. Achter in de kerk zijn koffie en thee en kleine versnaperingen beschikbaar.

Iedere dag wordt er een culturele activiteit in het kader van 'oogst' / 'rispinge' gehouden. Bij die activiteiten mogen maximaal 20 bezoekers aanwezig zijn, met opgave vooraf. De volgende activiteiten staan gepland:

- uitleg van het project en presentatie van het bankenplan
- presentatie van zuivelproducten uit eigen dorp
- presentatie van groente en fruit uit eigen dorp
- workshop bloemschikken / herfststukjes maken
- tentoonstelling van schilderijen van Jan van der Kuur
- proeverij van Tsjerkebier
- wijnproeverij met wijnimporteur Joop van der Goot
- stilstaan bij Dankstond voor Gewas en Arbeid: proeven van een waardevolle traditie

Eén en ander wordt uitgewerkt in een programma, dat nog bekend wordt gemaakt op de website www.kruspunt.frl en per mail wordt toegestuurd aan al onze contacten.

Geldwerving

Op de open dag van 29 augustus hebben we in grote lijnen ons financieel plan gepresenteerd. Op termijn richten we ons op een bedrag van € 1.000.000. Zoals u hebt gelezen, is de kop er inmiddels af door donaties en vrijwilligerswerk. In de toekomst kunnen we ook subsidie aanvragen, en als we één keer eigen inkomsten hebben, ook een lening afsluiten. In deze allereerste fase zijn we echter nog aangewezen op donaties. Uiteindelijk hopen we een aantal van 1000 mensen te vinden, die bereid zijn een bedrag van € 250 te doneren. Dat kan natuurlijk niet allemaal uit Lollum en Waaksens worden verwacht. Dat

hoeft ook niet: de Greidhoekekatedraal is een gebouw van bovenplaatselijke allure en de vertegenwoordiger van een stroming die heel Nederland en zelfs delen van Noord-Amerika en Canada ingrijpend heeft beïnvloed. Daarom mikken we op 250 inwoners en oud-inwoners van Lollum en Waaksens, 250 mensen uit Fryslân, 250 mensen uit Nederland die zich verbonden weten met het gedachtegoed van de Doleantie en Abraham Kuyper, en 250 mensen uit Canada en Noord-Amerika. Goed om te weten: de Stichting Greidhoekekatedraal is een culturele ANBI. Dat betekent dat een gift van € 250 mag worden afgetrokken van het belastbaar inkomen voor 125%, dus € 313. U hoort hier meer van!

Nieuw bestuurslid

Gerbrand Kruijver is het bestuur komen versterken als penningmeester. Hij neemt daarmee het stokje over van Anne Strikwerda, die deze functie vanaf het begin van de stichting heeft bekleed. Gerbrand heeft een administratiekantoor, dus ook onze administratie is nu (opnieuw) in goede handen. Gerbrand, welkom en veel plezier in de Stichting Greidhoekekatedraal!

Gezicht op Lollum

Veel mensen weten al langere tijd, dat we in Lollum een kunstschilder hebben wonen: Jan van der Kuur. Zijn werk is vanaf 1 november te bewonderen (en te koop) in de Greidhoekekatedraal. Voor één werk willen we speciaal uw aandacht vragen: Gezicht op Lollum. Dit is door Jan speciaal geschilderd als actie voor het project *Seis Wenten mei Binnenhûf en Toer*. Het schilderij zal op een later moment worden geveild, maar u kunt het vanaf 1 november dus al bewonderen!

Kleine bieb en 'blompoppen'

Door de inzet van verschillende inwoners van Lollum en Waaksens hebben we nu een goedgevulde minibieb. Deze is nu nog in de kasten in het lokaal ondergebracht, maar verhuist straks naar de *Foarhûf*. Maar nu al kunnen mensen voor een kleine bijdrage boeken meenemen. Zo krijgt de kerk weer iets van zijn oude functie terug. Heel lang was de enige bibliotheek van het dorp in het lokaal gevestigd, ten bate van het werk van de verschillende verenigingen. Durkje de Jong heeft daarnaast nog een aantal prachtige 'blompoppen' gemaakt en beschikbaar gesteld. Voor een bescheiden bedrag hebt u hier een prachtig en origineel cadeautje, waarmee u het project ook nog eens steunt.

Theo Hartwig uit Groningen is zo langzamerhand een bekend gezicht geworden in en om de Greidhoekekatedraal. Hij heeft spontaan 160 manuren van zijn tijd beschikbaar gesteld. Die uren heeft hij onder andere ingezet om de buitendeuren aan alle kanten van de kerk veilig te stellen. De deuren zijn geschuurd en in een eerste verlaag gezet, zodat ze tenminste weer enkele jaren mee kunnen. Na de deuren pakt Theo ook de kozijnen van *Wente 5 en 6* aan.

Snoeiharde werkers

De familie Van der Veen (met name Jetze, Silke en Remke) zijn een week na werktijd hard bezig geweest de esdoorn aan de noordwestkant van de kerk drastisch bij te snoeien. Met de beperkte ruimte was dat een heel karwei, waarbij met vele belangen rekening moest worden gehouden. Uiteindelijk is dat allemaal gelukt, en we zijn de houthakkers daarvoor erg dankbaar! Het hele *Tsjerkepaad* aan de noordkant is nu in principe begaanbaar, en als de riolering is aangepakt, kan alles op niveau worden gebracht en opnieuw worden bestraat.

Schoonmaken op hoog niveau

Heel blij waren we ook met het aanbod van Oane de Boer om de kerk met zijn hoogwerker en stoomcleaner schoon te spuiten. De voorgevel, de toren en delen van de zijgevels zien er nu weer fris uit. Een klein stukje is met opzet niet gespoten, zodat het verschil zichtbaar is. Het gebouw krijgt zo weer iets van zijn oude glorie terug!

Bankenplan

Niek Tolsma en Arye van der Sluis zijn onze bankenmakers. De kerkbanken worden door de Stichting beschikbaar gesteld voor mensen die een donatie doen vanaf € 250 (eventueel € 200). De banken worden door Niek en Arye op maat gemaakt. Ze zetten er, indien nodig, een nieuw zijstuk op, dat identiek is met de bestaande zijstukken, en het geheel komt in een passende grondverf. De banken uit *Foarhêf* en *Binnenhêf* zijn allemaal al ver-

geven; de meeste banken uit de zijvleugels van de kerk zijn nog beschikbaar. Enkele banken zullen blijven staan, omdat ze deel uitmaken van het concept van de architect. Het bankenplan wordt gecoördineerd door Baukje Wester-Westra: baukjewester@gmail.com. Wie belangstelling voor een bank heeft, kan met haar contact opnemen. Wie meer wil weten, kan ook langskomen tijdens de Oogstweek. Op de foto ziet u de eerste geleverde bank, aan Jan en Eelkje van der Kuur uit Lollum.

Nieuwe inrichting

Als je nu de kerk binnenkomt door het portaal, kom je in de *Foarhûf*. Hierin komt ruimte voor expositie, kraampjes en kleinschalige presentaties. Ook de minibieb zal daar straks worden gehuisvest. Na de *Foarhûf* kom je in de *Binnenhûf*: een ruimte die coronaproof geschikt is voor gezelschappen tot 30 mensen. Koffie en thee kan worden gezet in wat nu nog het lokaal is, er staat een koelkast en een oven, en catering kan worden bezorgd via de achteringang bij het lokaal. Zowel *Foarhûf* als *Binnenhûf* zijn te huur, en de huurprijs wordt steeds in overleg afgesproken.

De Stichting wil graag dat de ruimten *Foarhûf* en *Binnenhûf* zoveel mogelijk worden gebruikt. De ruimte is coronaproof (volgens de huidige richtlijnen) te gebruiken voor groepen van maximaal 30 mensen. (De richtlijn is ca. 7 m² per persoon.) De huurprijs wordt in overleg vastgesteld.

Vrijwilligers gevraagd voor graafwerk en voorbereiding verbouwing lokaal

We zijn blij met al onze vrijwilligers, maar we kunnen er nog meer gebruiken. Met name de komende maanden willen we proberen met vrijwilligers de riolering aan de noordkant van de kerk aan te pakken en de inbouw van *Wenten 5 en 6* voorbereiden in het lokaal achter de kerk. We hebben dus mensen nodig die een schop kunnen hanteren, en mensen die ervaring hebben met bouwen en verbouwen van een woning. Opgave graag telefonisch bij Liuwe Westra of Sjoerd van der Kuur (zie colofon).

INSCHRIJVING VOOR WENTEN 5 EN 6 GEOPEND!

Belangstelling voor de *Wenten 5 en 6*? We kunnen nog niet zeggen wanneer precies de achterste woningen (met uitzicht over de landerijen richting Schettens, Witmarsum en Arum) gerealiseerd zullen zijn, maar we streven als datum van oplevering naar 1 juli 2021. Voor de huur houden we eerst het richtbedrag van € 650 aan. Wie belangstelling heeft voor één van deze woningen, kan dat vanaf nu kenbaar maken op het mailadres van de Stichting Greidhoekekatedraal. Als de woningen zijn gerealiseerd, zoekt de Stichting als eerste binnen de groep van mensen die hun belangstelling hebben getoond naar twee geschikte huurders.

De toekomstige voordeur van Wente 5. Duidelijk dezelfde bouwstijl als Waaksenserwei 32!

Een persoonlijk verhaal bij een bijzondere vondst

Het eerste halfjaar van timmeren aan de schets zit er bijna op. Wat een vreemde tijd: de strijd tegen corona en de strijd voor behoud van dit gebouw, en dat komt bij elkaar. Een mooie zomer, veel fietsers langs geweest. Mensen zien het ontwerp, lezen de Nieuwsbrief, ervaren de ruimte, de schitterende ramen en het gewelf, schilderijen en soms muziek, veel positieve reacties.

Ook in het dorp merk je dat de knop langzaam maar zeker om gaat. De kerkgangers gingen zeven jaar geleden in principe naar de Hubertus, maar velen hebben nog wel emoties bij dit gebouw. Nu gaan de banken weg: geen weg meer terug. Maar ook merk je, dat de verhalen loskomen. Letterlijk bij elke bank hoort een verhaal! Daar hebben we altijd gezeten, kregen we een pepermuntje voor onder de preek. Maar ook ingrijpende gebeurtenissen: de doop van een kind of het afscheid van een vader of moeder. Ik kan me de gemengde gevoelens goed voorstellen, iets van 'de laatsten der Mohikanen' ...

Juist daarom is het de moeite waard met een stichting het gebouw te redden. Deze maand gaat het plan naar de gemeente om uitbreiding van de bestemming aan te vragen. Van 'maatschappelijk' naar 'bewoning' en 'recreatie'. Zo kunnen we weer inkomsten genereren voor deze oude basiliek. Met als einddoel: zes *Wenten* voor starters en senioren, een gemengde groep, een gezamenlijk *Binnenhof*, ook om culturele activiteiten voor het dorp te houden, en in de *Toer* logies voor langskomende gasten, Heit of Mem of Bern.

De geloofsgemeenschap zit nu weer in de Hubertus en

de Thomas, waar de Dolerenden van 1886 graag hadden willen blijven: alle Hervormden werden toch Gereformeerd ... Maar de koning en de staatskerk stonden dat niet toe, en dat betekende verbanning voor de 'steile, fijne behoudenden'. Voor mij zijn dat geen scheldwoorden: mijn pake Sjoerd van der Kuur uit Midlum was één van hen, en hij droeg die geuzennamen met trots.

Mijn moeder is hier in Lollum nog onderwijzeres geweest. Ze moest weg uit Lollum omdat ze ons kreeg. Onvoorstelbaar in deze tijd, zij werd verbannen naar het fornuis. Maar 's Heren wegen zijn ondoorgrondelijk. Wat vonden we bij het verwijderen van de banken? De helft van een buskaartje: een enkeltje Harlingen-Witmarsum, eerste klas, precies uit die tijd. Het zat vastgeklemd tussen één van de banken en de muur. Bijna niemand reisde in die tijd eerste klas. Maar misschien wel de dochter van Jan David van der Meulen, actief bij de CHU, directeur van Hubert Jansz in Harlingen. Zij was koerier geweest in de oorlog, heeft mijn vader bij het verzetswerk ontmoet, en kreeg later verkering met een jongeman Bruinsma. Die moest naar Indië, en zij wilde niet 'met de handschoen' trouwen en koos voor mijn vader.

Maar zij moet het geweest zijn: Willie van der Meulen, onderwijzeres op dezelfde school waar haar jongste kleinkind nog naar school is gegaan voordat die gesloten werd. Willie van der Meulen stapte die zondag uit, om te voet van de Grauwe Kat naar Lollum te gaan, één uur voor de kerkdienst begon, om die dienst bij te wonen. Het deel van het kaartje dat de chauffeur diende af te scheuren, bleef vastzitten toen ze het kaartje terug wilde trekken uit de kier tussen de bank en de muur. Daar zat het 70 jaar lang verborgen. Bij de verkoop van de banken koos haar dochter toevallig deze bank uit en zo vonden wij het kaartje. De bank zal deze week door haar kleinkind Theo, die hem als vrijwillige schilder schilderde, bij zijn moeder worden afgeleverd, inclusief het kaartje. Het andere kleinkind heeft er als vijfjarige met zijn klas tien jaar geleden ook opgezeten tijdens het Kerstfeest.

Zo gaat het kaartje van de Kat-edraal weer terug naar de Grauwe Kat. En dat is dan nog maar het verhaal van één bank! ❖

Sjoerd van der Kuur